

Udskriftsdato: 23. december 2025

2009/1 LSF 166 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge)

Ministerium: Socialministeriet

Journalnummer: Socialmin., j.nr. 2009-7683

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje

(Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og § 2 i lov nr. 316 af 28. april 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 19 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Som en del af den sammenhængende børnepolitik, jf. stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4

3. Efter § 57 b indsættes:

»Kriminalitetstruede børn og unge

§ 57 c. For børn og unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til barnet eller den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med barnet eller den unge og dennes familie.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 1, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med løsladelse give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat et tilbud om udslusning. Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst 6 måneder efter løsladelsen. Tilbuddet skal som minimum have et omfang, svarende til en kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres.«

4. Efter § 65 indsættes:

»§ 65 a. Politiet orienterer hvert år skriftligt Ankestyrelsen om i alt 300 repræsentativt udvalgte underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet,

anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. I de udvalgte 300 sager gennemgår Ankestyrelsen kommunens indsats over for barnet eller den unge.«

5. I § 66, nr. 5, indsættes efter »døgninstitutioner«: », herunder delvist lukkede døgninstitutioner«.

6. I § 67, stk. 1, indsættes efter »døgninstitutioner«: »herunder delvist lukkede døgninstitutioner«.

7. I § 72, nr. 8, udgår »og«.

8. I § 72, nr. 9, ændres: »stk. 2.« til: »stk. 2,«.

9. I § 72, stk. 1, indsættes som nr. 10 og 11:

»10) anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, og

11) tilbageholdelse efter § 123 c.«

10. I § 74, stk. 1, nr. 10, udgår »og«.

11. I § 74, stk. 1, indsættes som nr. 11 og 12:

» 11) anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1,

12) tilbageholdelse efter § 123 c, og«

Nr. 11 bliver herefter nr. 13

12. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres »og § 123, stk. 2,« til: »§ 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c,«

13. I § 75, stk. 1, ændres »§ 78, stk. 4, og« til: »§ 78, stk. 4«.

14. I § 75, stk. 1, indsættes efter »§ 123, stk. 2,«: »§ 123 b, stk. 1 og § 123 c, stk. 1«

15. I § 123, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »Under ophold i institutioner«: »eller på opholdssteder«

16. Før § 123 a indsættes:

»Undersøgelse af børn og unges person og opholdsrum«

17. I § 123 a, stk. 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan« til: »På døgninstitutioner, herunder sikrede afdelinger og delvist lukkede døgninstitutioner samt opholdssteder kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil,«

18. Efter § 123 a indsættes:

»Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner

§ 123 b. Delvist lukkede institutioner, beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år, må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge

2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller

3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. På delvist lukkede institutioner kan yderdøre og vinduer aflåses i perioder, og børn og unge fastholdes fysisk.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan, jf. § 52, stk. 1, og § 58, træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvist lukket institution, jf. stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse efter stk. 1.

Stk. 5. Afgørelse efter stk. 1 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 6. Socialministeren fastsætter nærmere regler om anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner.

Tilbageholdelse umiddelbart efter en anbringelse

§ 123 c. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 66, nr. 4 og 5, kan tilbageholdes i op til 14 dage efter anbringelsen på den pågældende døgninstitution eller det pågældende opholdssted, når

- 1) det må anses for at være af væsentlig betydning for at imødekomme et barn eller en ungs særlige behov for støtte, og
- 2) det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler om procedurerne og vilkårene for tilbageholdelsen.«

19. § 140, stk. 3 og 4, ophæves.

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 3-6.

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1256 af 16. december 2009 og § 2 i lov nr. 73 af 26. januar 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 112, stk. 2, ændres »politi og hver kommune« til: »politi, kriminalforsorgen og hver kommune«.
2. I § 114, stk. 1, ændres »politiet og hver kommune« til: »politiet, kriminalforsorgen og hver kommune«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Vejledning og plan for den forebyggende indsats
 - 2.2. Kvalitetssikring af kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge
 - 2.3. Delvist lukkede døgninstitutioner
 - 2.4. Forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge
 - 2.5. Screening af børn og unge på sikrede afdelinger
 - 2.6. Udvidet adgang til at foretage brev- og telefonkontrol
 - 2.7. Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage
 - 2.8. Undersøgelse af personer og opholdsrum
 - 2.9. Udvidelse af SSP-samarbejdet
3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. De administrative konsekvenser for borgere
6. De miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer mv
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2010 er der afsat midler til at styrke indsatsen mod ungdomskriminalitet. Både på kort og lang sigt er det vigtigt med en stærk og virkningsfuld indsats for at forebygge ungdomskriminalitet. Når børn og unge kommer ud i kriminalitet, har det på mange måder negativ betydning for deres fremtidsmuligheder. Det er derfor vigtigt, at der gribes tidligt ind, inden kriminaliteten bliver til en livsstil.

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) nedsatte ultimo 2007 en kommission vedrørende ungdomskriminalitet, som fik til opgave at gennemgå den eksisterende indsats mod ungdomskriminalitet og komme med anbefalinger vedrørende den fremtidige indsats. Kommissionen afgav i september 2009 betænkning nr. 1508 med en lang række anbefalinger om kriminalpræventive tiltag og om såvel strafferetlige som ikke strafferetlige reaktioner over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge med kriminalitetsproblemer. På baggrund af anbefalingerne fra Kommissionen, har regeringen udarbejdet sit udspil om ”Mere konsekvens, opfølgning og omsorg – en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet” fra oktober 2009. Dele af regeringsudspillet, som vedrører det sociale område, indgår i nærværende lovforslag. Forslaget om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge skal ses i sammenhæng med andre forslag fra regeringen, herunder forslaget om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge, det samtidigt fremsatte lovforslag fra Justitsministeriet vedrørende ungdomskriminalitet og Barnets Reform, hvor der er taget yderligere skridt til at sikre en målrettet indsats for udsatte børn og unge.

Formålet med forslagene er at begrænse ungdomskriminaliteten ved at forbedre fremtidsmulighederne for de børn og unge, der begår kriminalitet eller er i risiko for at begå kriminalitet. Målet vil blive forsøgt nået ved at styrke den forebyggende indsats mod kriminalitet i kommunerne, ved at forbedre kvaliteten af indsatsen, ved at sikre en målrettet og konsekvent indsats fra kommunernes side over for børn og unge,

der har begået kriminalitet, og ved at udvikle SSP-samarbejdet ved at knytte Kriminalforsorgen også formelt til samarbejdet.

Med dette forslag får kommunerne en række nye redskaber, som kan forbedre kvaliteten af indsatsen, skabe større sammenhæng og forbedre kriminelle og kriminalitetstruede børn og unges muligheder for at holde sig fri af kriminalitet. Forslaget omfatter følgende initiativer:

- Øget rådgivning til kommunerne om kriminalitetsforebyggende indsatser og krav til kommunerne om udarbejdelse af planer for bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- Kvalitetssikring af kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge.
- Ny institutionstype i form af delvist lukkede døgninstitutioner.
- Forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge.
- Screening af børn og unge for psykiatriske problemer på sikrede afdelinger.
- Adgang til at foretage brev og telefonkontrol på private opholdssteder.
- Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage på døgninstitutioner og private opholdssteder.
- Undersøgelse af personer og opholdsrum på døgninstitutioner og private opholdssteder.
- Udvikling af SSP-samarbejdet.

2. Lovforslagets indhold

2.1 Vejledning og plan for den forebyggende indsats

2.1.1. Gældende ret

Efter de gældende regler, jf. servicelovens § 19, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

Efter de gældende regler, jf. § 13, stk. 1 og 2, kan den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) bistå kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Dette betyder fx, at kommunerne efter gældende regler kun kan få rådgivning vedrørende kriminelle børn og unge i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager og ikke rådgivning om den generelle kriminalitetsforebyggende indsats eller rådgivning i de mindre specialiserede sager.

2.1.2. Den foreslåede ordning

For at sikre, at den aktuelle og relevante viden om indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge er tilgængelig for kommunerne, foreslås VISO's rådgivningsforpligtigelse udvidet til også at omfatte gratis vejledende rådgivning til kommunerne om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge både generelt og i forhold til enkeltsager i en 3-årig periode. Den foreslåede ordning er en del af satspuljeaftalen for 2010. Ordningen skal gælde i 3 år, hvorefter der vil blive fremsat et ændringsforslag, hvor pågældende bestemmelse vil blive forslået ophævet. Det forventes, at kommunerne med adgang til rådgivning efter de 3 år er så godt rustede, at der ikke fremover er behov for denne støtte.

Med forslaget forbedres kommunernes muligheder for at få rådgivning om indsatser, der kan forebygge kriminalitet. Både i forhold til generel viden om, hvad der virker, men også i forhold til enkeltsager, hvor kommunerne har brug for rådgivning til at få tilrettelagt en indsats, der kan bringe barnet eller den unge ud af kriminaliteten.

Endvidere foreslås det, at kommunerne i den samme 3-årige periode forpligtes til, som en del af den sammenhængende børnepolitik, at lave en plan for indsatsen imod ungdomskriminalitet. Da forslaget er tidsbegrænset, skal kommuner, som ikke allerede har en sådan plan, udarbejde en sådan umiddelbart efter

vedtagelse af lovforslaget. Kommunerne kan rekvirere bistand fra VISO i forbindelse med udarbejdelse af planen for en sammenhængende kriminalitetsforebyggende indsats.

2.2. Kvalitetssikring af kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge

2.2.1. Gældende ret

Efter gældende regler i retsplejelovens § 821 d, stk. 1 og 2, er der fastsat regler om politiets underretning af de sociale myndigheder i forbindelse med sager, hvor børn under 15 år er mistænkt.

Således skal politiet, når en mistænkt person under 15 år tilbageholdes, snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen med henblik på, at en repræsentant fra kommunalbestyrelsen kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske, og mistanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf.

I sager mod unge mellem 15 og 18 år skal politiet underrette de sociale myndigheder om sagen, når en sigtet skal afhøres, og sigtelsen angår overtrædelse af straffeloven eller forhold, der efter loven kan medføre frihedsstraf, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2007 af 12. juni 2007.

2.2.1. Den foreslåede ordning

Det er centralt, at kommunerne sætter hurtigt, konsekvent og tilstrækkeligt ind, når børn og unge begår kriminalitet. De kommunale medarbejdere gør en stor indsats. Men området er så vigtigt, at regeringen i en årrække vil følge kommunerne tæt med henblik på at sikre, at der sker en konsekvent kommunal indsats. Samtidig skal kommunerne understøttes i at udvikle en praksis, hvor de griber konsekvent ind over for børn og unge, der begår kriminalitet.

Gennem de næste tre år skal der derfor ske en særlig intens opfølgning og kvalitetssikring af kommunernes indsats over for børn og unge, der mistænkes for at have begået vold, anden alvorlig eller gentagen kriminalitet.

Det foreslås, at kvalitetssikringen skal ske ved, at politiet på baggrund af deres skriftlige underretninger til kommunerne om mistanke om begået kriminalitet, udtager en repræsentativ stikprøve på 300 underretninger årligt, af de underretninger, der vedrører voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet og gentagen kriminalitet. På baggrund af de udtrukne underretninger oversendes orienteringer om underretninger til Ankestyrelsen. Orienteringen skal alene indeholde oplysninger om cpr.nummer, dato for politiets underretning til kommunen og kommunens navn. Ankestyrelsen kan på baggrund heraf gennemgå kommunens indsats over for den pågældende unge eller det pågældende barn og i den forbindelse indhente alle sagens akter fra kommunen, jf. § 65 i serviceloven om Ankestyrelsens egendriftsbeføjelser.

På baggrund af sagens akter kan Ankestyrelsen vurdere, om kommunen har foretaget det fornødne i henhold til lovgivningen. Ankestyrelsen kan i følge gældende regler gribe ind, hvis kommunernes indsats i den konkrete sag ikke lever op til kravene i serviceloven, jf. servicelovens § 65.

På baggrund af stikprøverne udarbejder Ankestyrelsen en årlig rapport om kommunernes indsats for at skabe et indblik i, hvor der generelt set er udfordringer i den kommunale indsats. Rapporten skal have fokus på læring og udvikling af indsatsen.

2.2.3. Forholdet til persondataloven

Persondataloven regulerer behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, jf. persondatalovens § 1, stk. 1. En række af lovens bestemmelser, herunder lovens § 5, stk. 1-3, og §§ 6-8, gælder også for manuel videregivelse af personoplysninger til en anden forvaltningsmyndighed.

Det følger af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgiv-

ning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven. Bestemmelsen indebærer, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til persondataloven (jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, side 4057 (forslag nr. L 147)), at det ikke gælder, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger).

Der er adgang til at fravige persondatalovens regulering ved lov. Det forudsætter dog, som nævnt, at reguleringen ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet. Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til pkt. 7 nedenfor.

Der er i persondatalovens § 5 fastsat en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder at behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1. Lovens § 5, stk. 2, fastsætter bl.a., at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål, og at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Det følger endvidere af bestemmelsen, at oplysninger skal ajourføres, og at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Persondatalovens § 6, stk. 1, indeholder de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder videregivelse af ikke-fortrolige og almindelige fortrolige personoplysninger, må finde sted. Af bestemmelsen følger, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis en af de i nr. 1-7 angivne betingelser er opfyldt, herunder at den registrerede har givet sit samtykke, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Videregivelse og anden behandling af følsomme personoplysninger er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. Bestemmelsen i § 7 omfatter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt helbredsoplysninger (herunder oplysninger om en fysisk persons tidligere, nuværende eller fremtidige fysiske eller psykiske tilstand samt oplysninger om medicinforbrug eller misbrug af narkotika, alkohol eller lignende nydelsesmidler m.v.) og seksuelle forhold.

Efter persondatalovens § 7, stk. 1, må der ikke behandles følsomme oplysninger, der er opregnet i bestemmelsen. Efter § 7, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, finder endvidere ikke anvendelse, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Det kan bl.a. være tilfældet med hensyn til offentlig myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

For så vidt angår oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end dem, der er nævnt i persondatalovens § 7, fremgår det af lovens § 8, stk. 2, at sådanne oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog bl.a. finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen (nr. 1), hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår (nr. 2), eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe (nr. 3).

Efter persondatalovens § 8, stk. 3, må forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun videregive oplysninger omfattet af § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, hvis betingelserne i § 8, stk. 2, nr. 1 eller 2, er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

2.2.3.1. Behandling af oplysninger

Konkret betyder forslaget, at politiet udtager en repræsentativ stikprøve til brug for Ankestyrelsen på baggrund af alle politiets underretninger til kommunerne, om børn og unge, der mistænkes for at have begået kriminalitet.

Videregivelse af oplysninger om de børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet og gentagen kriminalitet er omfattet af persondatalovens § 8. Det følger af persondatalovens § 8, stk. 1, at der for den offentlige forvaltning ikke må behandles oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte. Det følger endvidere af lovens § 8, stk. 2, at de i stk. 1 nævnte oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe. På baggrund heraf vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3, da orienteringen fra politiet til Ankestyrelsen er nødvendig for udførelsen af Ankestyrelsens virksomhed, dvs. at foretage den stikprøvekontrol af kommunernes indsats over for kriminalitetstruede børn og unge, som foreslås.

Det er ikke de konkrete underretninger fra politiet til kommunen, der skal videregives til Ankestyrelsen. Oplysningerne fra politiet til Ankestyrelsen skal derimod alene indeholde oplysninger, der gør Ankestyrelsen i stand til at foretage den videre behandling af sagerne, dvs. barnets eller den unges cpr.nummer, dato for underretningen til kommunen og angivelse af den kommune, som politiets underretning er sket til.

Det følger af persondatalovens § 5, stk. 3, at oplysninger som behandles skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Når politiet foretager stikprøven, sikres at Ankestyrelsen dermed kun får følsomme personoplysninger om sager, som indgår i stikprøvekontrollen.

Med hensyn til princippet om formålsbestemthed, jf. § 5, stk. 2 i persondataloven, vurderer Socialministeriet, at politiets underretning af kommunerne samt politiets orientering om denne underretning til Ankestyrelsen ligger inden for samme overordnede formål om at sikre, at kommunerne handler på underretningerne, således at barnet eller den unge sikres den rette hjælp. Underretningen af kommunen har således bl.a. til formål at gøre kommunen opmærksom på unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, da kommunen for denne gruppe af unge har pligt til at udarbejde en handleplan og overveje behovet for særlig støtte. Formålet med orienteringen om underretningen til Ankestyrelsen er, at Ankestyrelsen via stikprøvekontrollen kan understøtte, at kommunerne også opfylder deres forpligtigelse og har handlet tilstrækkeligt overfor det udsatte barn eller unge, som underretningen omhandler.

Det vurderes på denne baggrund, at den foreslåede bestemmelse overholder persondatalovens § 5, stk. 2 og 3. Der lægges herved vægt på, at indsamlingen af oplysninger hos politiet med henblik på at foretage en stikprøve til brug for Ankestyrelsen med henblik på Ankestyrelsens udførelse af kontrol over for kommunerne, er relevante og tilstrækkelige herfor og ikke omfatter mere, end hvad der nødvendigt for, at Ankestyrelsen er i stand til at foretage den videre behandling af sagerne.

Det skal endvidere bemærkes, at ordningen er aftalt i forbindelse med satspuljeaftalen for 2010 og er tidsbegrænset til en periode på 3 år. Der vil efterfølgende blive fremsat et ændringslovforslag, som ophæver ordningen.

2.3. Delvist lukkede døgninstitutioner

2.3.1. Gældende ret

Efter de gældende regler i servicelovens § 123 kan børn og unge på 12-17 år, når det er absolut påkrævet, anbringes på sikrede afdelinger, hvor det bl.a. er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst og hvor der er videre adgang til magtanvendelse. Det bemærkes, at det med lovforslaget »Skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge« foreslås at nedsætte kriteriet for anbringelse på sikrede afdelinger fra »absolut påkrævet« til »påkrævet«, således at der ikke nødvendigvis skal have været afprøvet mere lempelige foranstaltninger inden anbringelse på en sikret afdeling, jf. herom i det nævnte lovforslag.

På åbne døgninstitutioner for børn og unge vil der efter gældende regler kunne ske aflåsning af afdelingen om natten og undtagelsesvis i kortere perioder om dagen, jf. § 4, stk. 2, i bekendtgørelsen nr. 893 af 9. juli 2007 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet (magtanvendelsesbekendtgørelsen).

Efter de gældende regler er fysisk magtanvendelse i form af, at barnet eller den unge fastholdes eller føres til et andet opholdssted, tilladt på opholdssteder og døgninstitutioner, hvis det er absolut påkrævet, og barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt, eller barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre, jf. § 2, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen.

2.3.2. Den foreslåede ordning

Mulighederne for at kunne tilbageholde børn eller unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb er i visse tilfælde utilstrækkelige og kan kun foregå på sikrede afdelinger. De sikrede afdelinger er imidlertid ikke altid velegnede til længerevarende behandlingsforløb.

På baggrund af anbefalinger fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet foreslås det, at der oprettes en ny type institution med øgede muligheder for magtanvendelse sammenlignet med almindelige åbne institutioner.

I den nye institutionstype vil der være mulighed for at fastholde børn og unge fysisk, når der er risiko for at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade.

I den nye institutionstype vil der desuden være mulighed for i perioder at låse yderdøre og vinduer og på den måde tilbageholde børn og unge, når der er behov for dette. Herved adskiller de sig fra de eksisterende institutioner. En betingelse for at kunne tilbageholde børn og unge er, at institutionerne samtidig tilbyder en intens og struktureret behandlingsindsats m.v.

Den nye institutionstype skal anvendes til børn og unge i alderen 12 til og med 17 år. Institutionen skal være målrettet børn og unge med negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for et længerevarende behandlingsforløb. Formålet med den nye institutionstype er at standse udviklingen af et uheldigt adfærdsmønster ved at få flere i målgruppen gennem længerevarende behandlingsforløb. Samtidig kan indsatsen tilrettelægges mindre indgribende, end det er tilfældet på en sikret afdeling, idet fastholdelse og tilbageholdelse kan begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling. Det er ikke en forudsætning, at barnet eller den unge har begået kriminalitet for at kunne blive anbragt på en delvist lukket institution.

Det foreslås, at delvist lukkede institutioner, beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år, alene må anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, på grund af

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Mens årsagerne til anbringelse på en sikret afdeling som udgangspunkt er, at det er nødvendigt for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, er det primære formål med den nye institutionstype, delvist lukkede institutioner, at det, via de øgede muligheder for at fastholde den unge, sikres, at en nødvendig socialpædagogisk behandling af barnet eller den unge kan gennemføres.

Det foreslåede kriterium for anbringelse på delvist lukkede institutioner (»afgørende for den socialpædagogiske behandling«) skal ses i relation til de muligheder for magtanvendelse, der er på institutionen. Det er ikke et krav, at kommunen tidligere har forsøgt anbringelse af barnet eller den unge på en åben institution, men kommunen skal, når der er risiko for at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, vurdere det påkrævet for at kunne yde den nødvendige socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge kan fastholdes eller tilbageholdes i de perioder, hvor der er behov for det.

De nuværende rammer for magtanvendelse på åbne døgninstitutioner kan i visse tilfælde være utilstrækkelige i forhold til at kunne fastholde barnet eller den unge i et positivt forløb. Med forslaget åbnes, ud over muligheden for at tilbageholde barnet eller den unge, også op for øget magtanvendelse i form af fastholdelse i visse situationer på de nye institutionstyper. Med fastholdelse menes, at der fysisk tages fat i barnet eller den unge i en kortere periode eller at pågældende mandsopdækkes.

Det foreslås, at det er børn og unge-udvalget, der kan træffe beslutninger om at anbringe et barn eller en ung på en delvist lukket døgninstitution. Når børn og unge-udvalget har truffet afgørelsen om anbringelse på en delvist lukket døgninstitution, er det kommunalbestyrelsen, der - som myndighed - fastsætter rammerne for magtanvendelsen i forhold til den enkelte unge eller det enkelte barn, herunder i hvilket omfang magtanvendelsen kan finde sted. Kommunalbestyrelsen skal således træffe beslutning om omfanget af tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer og/eller i hvilke situationer barnet eller den unge må fastholdes sammen med de øvrige vilkår i forbindelse med anbringelsen. Konkret vil den enkelte døgninstitution herefter være bemyndiget til at tilbageholde eller fastholde barnet eller den unge indenfor de rammer, kommunalbestyrelsen har fastsat.

Det enkelte barn eller den unge kan alene tilbageholdes i det omfang og inden for de rammer, kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om.

I praksis vil problemet med, at nogle unge på en delvist lukket institution skal tilbageholdes, mens andre frit skal kunne gå og komme, løses ved, at der på institutionen er en afdeling, hvor det er muligt at aflåse yderdøre og vinduer. Unge, der skal tilbageholdes, kan i den periode, hvor de skal tilbageholdes, anbringes på den afdeling, hvor yderdøre og vinduer kan låses.

For at sikre kontinuitet i anbringelsesforløbet er der ikke fastsat tidsmæssig begrænsning på, hvor længe et barn eller en ung kan opholde sig på en delvist lukket døgninstitution. Der vil i en bekendtgørelse blive fastsat regler om, hvor længe børn og unge kan tilbageholdes på en delvist lukket døgninstitution samt i hvilke situationer børn og unge kan fastholdes.

Afgørelsen om anbringelse på en delvist lukket døgninstitution træffes af børn og unge-udvalget, hvad enten afgørelsen træffes med eller uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge. Afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 168.

Der er i forbindelse med forslaget afsat midler til, at personalet på den nye institutionstype løbende efteruddannes, bl.a. med henblik på at minimere brugen af fast- og tilbageholdelse på døgninstitutionen.

Initiativet vil blive evalueret i 2013. Evalueringen skal bl.a. afdække effekten, herunder hvilken målgruppe den nye institutionstype har bedst effekt over for, samt indholdet af den pædagogiske behandling,

der gives i den nye institutionstype. På baggrund af evalueringen vil satspuljepartierne drøfte, om initiativet i sin nuværende udformning dækker behovet på området.

2.4. Forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge

2.4.1. Gældende ret

Kommunerne har efter gældende regler mulighed for at yde støtte til unge efter § 52 i serviceloven, når de løslades. Dette forudsætter imidlertid, at kommunen har lavet en undersøgelse efter servicelovens § 50 og udarbejdet en handleplan efter § 140, som viser, at den unge har behov for særlig støtte efter reglerne i serviceloven. Der er efter gældende regler ikke krav om, at alle unge under 18 år, som løslades efter en afsoning eller efter en varetægtsfængsling, skal have et tilbud om støtte i forbindelse med løsladelsen. De gældende regler kan give anledning til store forskelle i kommunernes indsats i forbindelse med løsladelsen.

2.4.2. Den foreslåede ordning

Løsladte unge fortsætter ofte en tilværelse med misbrug, kriminalitet og uhensigtsmæssig adfærd.

Undersøgelser viser, at mønsterbrydere, dvs. børn og unge, som senere formår at bryde med deres sociale baggrund, ofte har mødt en voksen, der har haft afgørende betydning for deres positive udvikling. Unge, der løslades, vurderes tilsvarende at kunne nyde godt af tilknytningen til en sådan særlig voksen, fx i form af en kontaktperson eller mentor.

På baggrund af anbefalingen fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, foreslås det, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med løsladelse skal give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat et tilbud om udslusning, fx i form af en fast kontaktperson eller mentor.

Særligt for så vidt angår afsoning af ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, ses der dog ikke at være samme behov for udslusning og opfølgende støtte. I ungdomssanktionsforløbet, som er opdelt i 3 faser, findes allerede et element af udslusning (fase 3 i ungdomssanktionen). Alle unge i ungdomssanktionen skal fra start af have tilknyttet en ungekoordinator. På den baggrund er unge i ungdomssanktionen ikke omfattet af ordningen.

Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst 6 måneder efter løsladelsen. Tilbuddet om udslusning bør have et omfang, der svarer til et tilbud om en kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 7 i serviceloven. Tilbuddet skal ikke nødvendigvis omfatte en kontaktpersonordning, men kan være støtte til at begå sig på en arbejdsplads eller være en mentorordning, som støtter unge, der går i gang med en uddannelse.

Formålet med indsatsen er at undgå, at de pågældende unge falder tilbage i den kriminelle løbebane, finder tilbage i et negativt miljø eller på anden vis kommer ind i en negativ udvikling efter løsladelsen.

2.5. Screening af børn og unge på sikrede afdelinger

2.5.1. Gældende ret

Der er efter gældende regler ikke krav om at screene børn og unge for psykiatriske problemer, når de anbringes på sikrede afdelinger. Kommunerne skal efter de gældende regler forud for at børn og unge anbringes på sikrede afdelinger af sociale årsager eller i en ungdomssanktion, have udarbejdet en undersøgelse, jf. § 50 og en efterfølgende handleplan, jf. § 140. En § 50 undersøgelse er imidlertid ikke en garanti for, at der laves en screening af, om barnet eller den unge har psykiatriske problemer.

2.5.2. Den foreslåede ordning

Der er en voksende erkendelse af, at udviklingsmæssige og psykiatriske problemer hos børn og unge har betydning for udviklingen af kriminel adfærd. Samtidig viser forskning og forsøg med screening, at en stor andel af de børn og unge, der anbringes på sikrede afdelinger, har psykiatriske problemer.

Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet har anbefalet, at alle børn og unge på sikrede afdelinger skal screenes for psykiatriske problemer. Anbefalingen skal ses i sammenhæng med resultaterne af en række undersøgelser. Fx fremgår det af en dansk undersøgelse fra 2003 af Gosden, Kramp, Gabrielsen og Sestoft, at 69 ud af 100 varetægtsfængslede unge i alderen mellem 15 og 17 år, havde en psykiatrisk lidelse. Samtidig viste den såkaldte FOKUS-rapport fra Teori og Metodecentret fra 2006, at unge anbragt på de sikrede institutioner, er stærkt overrepræsenterede i psykiatriregistret sammenlignet med resten af befolkningen inden for samme aldersgruppe.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer.

Forslaget om at screene børn og unge på sikrede afdelinger skal ses i sammenhæng med de foreløbige resultater af et igangværende forsøg med screeninger af 50 unge på den sikrede institution Egely. Resultaterne peger på, at mange børn og unge på sikrede afdelinger har børne- og ungdomspsykiatriske problemer.

Formålet med screeningen er, at børn og unge med psykiatriske problemer får den nødvendige behandling og at færre falder tilbage i misbrug, kriminalitet og uhensigtsmæssig adfærd.

2.6. Udvidet adgang til at foretage brev- og telefonkontrol

2.6.1. Gældende ret

Efter de gældende regler, jf. § 123, stk. 2, kan børn og unge-udvalget, såfremt det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling, uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen.

I praksis betyder det, at åbning af indgående og udgående breve kun kan finde sted med samtykke fra og i overværelse af barnet eller den unge. Ønsker barnet eller den unge ikke, at et indgående brev åbnes, kan dette uåbnet returneres til afsenderen med forklarende ledsageskrivelse. Kontrol af telefonsamtaler i form af medhør kan kun finde sted med samtykke fra barnet eller den unge. Ønsker barnet eller den unge ikke, at der sker medhør ved en indgående telefonsamtale, kan telefonsamtalen afbrydes med en forklaring til den, der har ringet op. Ønsker barnet eller den unge ikke, at der sker medhør ved en udgående telefonsamtale, føres samtalen ikke, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 4.

En afgørelse om brev- og telefonkontrol, kan kun foretages, når barnet eller den unge opholder sig på en døgninstitution. Hvis barnet eller den unge er anbragt på et privat opholdssted, vil det efter gældende regler derfor forudsætte, at der forinden træffes afgørelse om at flytte barnet eller den unge til en døgninstitution, førend børn og unge-udvalget kan træffe en afgørelse om brev- og telefonkontrol. Flytning af et barn eller en ung fra et opholdssted til en døgninstitution på grund af brev- og telefonkontrol medfører et brud i kontinuiteten i anbringelsen, som kan være til stor skade for barnet eller den unge.

2.6.2. Den foreslåede ordning

Det er et gentaget ønske fra flere opholdssteder, at private opholdssteder sidestilles med døgninstitutioner med hensyn til at kunne fuldbyrde en afgørelse om brev- og telefonkontrol.

Med forslaget udvides adgangen til at foretage brev- og telefonkontrol, således at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om brev- og telefonkontrol under ophold på opholdssteder beregnet til døgnophold

for børn og unge. Formålet med indsatsen er, at færre unge oplever et brud i kontinuiteten i anbringelsen ved at blive flyttet fra opholdssteder til døgninstitutioner.

2.7. Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage

2.7.1. Gældende ret

Efter de gældende regler er det ikke muligt at tilbageholde børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet på døgninstitutioner og opholdssteder. Børn og unge kan alene fastholdes eller føres til et andet opholdssted, hvis barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt eller barnet eller den unge derved forhindres i at skade sig selv eller andre.

Børn og unge, der anbringes uden for hjemmet på grund af bl.a. kriminalitet, kan være svære at motivere i anbringelsens tidlige fase og reagerer typisk med trods og modvilje. Dette kan resultere i rømninger, hyppige sammenbrud i anbringelsen og brud i det pædagogiske behandlingsforløb.

Hvis et barn eller en ung giver udtryk for at ville stikke af fra et åbent anbringelsessted, kan anbringelsesstedet ikke alene af den årsag tilbageholde barnet eller den unge. Det er alene på sikrede afdelinger, at børn og unge, efter gældende regler, kan tilbageholdes/lukkes inde i længere perioder.

Den eneste måde at sikre rømningstruede børn og unge en socialpædagogisk behandling er således efter gældende regler at anbringe dem på en sikret afdeling. Dette vurderes ikke som hensigtsmæssigt, da barnet eller den unge hermed vil blive udsat for et brud i den behandlingsmæssige kontinuitet, når pågældende efterfølgende skal overflyttes til en åben institution.

Problemet, med at børn og unge stikker af fra anbringelsesstedet, er specielt stort, når børn og unge anbringes på et nyt anbringelsessted.

2.7.2. Den foreslåede ordning

På baggrund af anbefalinger fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet foreslås det at indføre hjemmel til at kunne tilbageholde et barn eller en ung i op til 14 dage i starten af en anbringelse på åbne døgninstitutioner og opholdssteder i socialt regi, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til at kunne imødekomme et barn eller en ungs særlige behov for støtte, og det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling. Det er ikke et krav, at barnet eller den unge før er rømmet fra en åben institution i forbindelse med en tidligere anbringelse, men kommunen skal vurdere tilbageholdelsen påkrævet for at kunne yde den fornødne socialpædagogiske behandling. Tilbageholdelsen må ikke være et mål i sig selv. Formålet med initiativet er at nedbringe antallet af sammenbrud i anbringelserne.

En afgørelse om, at et barn eller en ung under 18 år skal kunne tilbageholdes i op til 14 dage umiddelbart efter anbringelse på åbne døgninstitutioner og opholdssteder, træffes af børn og unge-udvalget i den anbringende kommune, hvad enten afgørelsen træffes med eller uden samtykke fra forældrene og barnet eller den unge. Tilbageholdelsen skal begrænses til det absolut nødvendige og skal stå i et rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed. Magtanvendelse må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand.

Som en del af initiativet afsættes der midler til udvikling af et efteruddannelsesforløb for ansatte på åbne anbringelsessteder med henblik på at sikre en betryggende implementering af de øgede magtbeføjelser.

2.8. Undersøgelse af personer og opholdsrum

2.8.1. Gældende ret

Efter de gældende regler, jf. § 123 a, stk. 2, kan en sikret institutions leder eller den, der er bemyndiget dertil, træffe bestemmelse om at foretage en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum, når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, hvor

besiddelsen medfører, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

En undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, må efter gældende regler, jf. § 123, stk. 3, ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt stort indgreb.

Undersøgelsen skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. § 123, stk. 4.

Problemet med, at børn og unge opbevarer effekter fx i form af våben eller euforiserende stoffer, er lige så stort eller større på åbne døgninstitutioner og opholdssteder som på sikrede afdelinger, idet børn og unge på åbne anbringelsessteder har mere kontakt med samfundet uden for anbringelsesstedet end børn og unge på en sikret afdeling. Det vil derfor være naturligt at udvide muligheden for at foretage undersøgelse af person og opholdsrum til også at omfatte åbne døgninstitutioner og opholdssteder.

Er man på et åbent anbringelsessted vidende om, at et barn eller en ung er i besiddelse af euforiserende stoffer eller våben på deres værelse, kan man tilkalde politiet, som kan ransage barnets eller den unges værelse. Inden politiet kommer frem, vil barnet eller den unge kunne nå at skaffe sig af med euforiserende stoffer eller våbnet.

2.8.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås at både åbne døgninstitutioner, delvist lukkede døgninstitutioner og opholdssteder får mulighed for at undersøge barnets eller den unges person eller opholdsrum, når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, der kan betyde, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages. Hermed øges både de åbne døgninstitutioners, delvist lukkede døgninstitutioners og opholdssteders mulighed for at håndhæve ordensbestemmelser og sikkerhedshensyn.

2.9. Udvidelse af SSP-samarbejdet

2.9.1. Gældende ret

SSP-samarbejdet med deltagelse af skole, de sociale myndigheder og politi organiserer den væsentligste del af den lokale kriminalitetsforebyggende indsats over for børn og unge. Målet med SSP-samarbejdet er at afklare, hvilke forebyggelsesmuligheder der findes lokalt og koordinere indsatsen mellem de relevante lokale myndigheder og institutioner. Samarbejdspartnere kan ud over skole, de sociale myndigheder og politi være kriminalforsorgen, institutioner, boligområder, fritidsområder og det kulturelle område. Inden for rammerne af SSP-samarbejdet tages der initiativ til projekter og specielle indsatser, som kan forhindre, at børn og unge udvikler en uhensigtsmæssig adfærd, der kan lede til kriminalitet.

SSP-samarbejdet er en naturlig konsekvens af, at både skolerne, de sociale myndigheder og politiet ifølge lovgivningen er forpligtet til at bidrage til den kriminalitetsforebyggende indsats over for børn og unge. Politidirektøren skal desuden arbejde for at etablere et kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet og hver kommune i politikredsen, herunder med inddragelse af skoler og sociale myndigheder, jf. retsplejelovens § 114, stk. 1.

SSP-samarbejdet er ét blandt flere led i den lokale kriminalitetsforebyggende indsats, der bl.a. også omfatter kredsråd, lokalråd og banderåd.

Som det fremgår, findes der inden for rammerne af det eksisterende SSP-samarbejde allerede mulighed for på lokalt plan at knytte andre parter som fx kriminalforsorgen til det kriminalpræventive arbejde efter en konkret vurdering.

2.9.2. Den foreslåede ordning

Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet har overvejet, om samarbejdet om den lokale kriminalitetsforebyggende indsats vil kunne styrkes yderligere ved formelt at knytte flere aktører, som fx kriminalforsorgen, idræts- og fritidsorganisationer, boligforeninger og erhvervslivet til SSP-samarbejdet. Kommissionen har i den forbindelse noteret sig, at der har været udtrykt ønske om at knytte kriminalforsorgen formelt til SSP-samarbejdet, og at tilsvarende ønsker ikke har været udtrykt i forhold til andre aktører. Kommissionen vurderer på den baggrund, at det kan være nyttigt at sikre, at også kriminalforsorgens erfaring og ekspertise med at håndtere unge lovovertrædere udnyttes i tilknytning til det lokale kriminalitetsforebyggende arbejde ved at knytte kriminalforsorgen formelt til SSP-samarbejdet.

Kommissionen vurderer i øvrigt, at den eksisterende struktur giver tilstrækkelig mulighed for at involvere andre relevante aktører i samarbejdet, og Kommissionen finder derfor ikke, at der er behov for at knytte yderligere parter formelt til samarbejdet. Kommissionen understreger i den forbindelse bl.a. vigtigheden af at undgå, at det eksisterende SSP-samarbejde udvandes ved deltagelse af (for) mange aktører.

Med forslaget vil regeringen sikre, at kriminalforsorgens erfaring og ekspertise med at håndtere unge lovovertrædere udnyttes i tilknytning til det lokale kriminalitetsforebyggende arbejde. Det foreslås derfor, at kriminalforsorgen knyttes formelt til SSP-samarbejdet.

Der henvises til betænkning nr. 1508/2009, Indsatsen mod ungdomskriminalitet, s. 40-44.

Det foreslås af de grunde, der er anført af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, at kriminalforsorgen knyttes formelt til SSP-samarbejdet. Der henvises til lovforslagets § 2.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De samlede offentlige udgifter til forslaget forventes at blive 41,2 mio. kr. i 2010, 46,0 mio. kr. i 2011 og 2012 og 41,1 mio. kr. i 2013. Heraf udgør statens merudgifter 10,7 mio. kr. i 2010, 16,2 mio. kr. i 2011 og 2012 og 11,3 mio. kr. i 2013. Af det samlede beløb udgør merudgifterne for kommunerne 30,5 mio. kr. i 2010, 29,8 mio. kr. i 2011 til 2013. De administrative udgifter udgør 10,2 mio. kr. i 2010, 17,7 mio. kr. i 2011 og 2012 og 12,8 mio. kr. i 2013. De administrative udgifter vedr. primært opgaverne i Ankestyrelsen, VISO, SSP-samarbejdet og administration i kommunerne.

Merudgiften er til kompensation for kommunernes udgifter i forbindelse med bl.a. delvist lukkede anbringelsessteder, forbedret udslusning, og opfølgende støtte for løsladte unge og til kompensation for statens udgifter til de sociale nævn, Ankestyrelsen samt VISO.

	2010	2011	2012	2013
Staten i alt	10,7	16,2	16,2	11,3
Heraf Ankestyrelsen	3,5	6,9	6,9	3,5
Heraf De sociale nævn	0,1	0,1	0,1	0,1
Heraf VISO	2,5	5,0	5,0	2,5
Heraf efteruddannelse mv.	3,0	1,0	1,0	2,0
Heraf SSP-samarbejdet	1,6	3,2	3,2	3,2
Kommunerne	30,5	29,8	29,8	29,8
Lovforslaget i alt	41,2	46,0	46,0	41,1

Ved satspuljeaftalen for 2010 er der afsat en ramme på i alt 41,5 mio. kr. i 2010, 46,7 mio. kr. i

2011 og 2012 og 41,4 mio. kr. i 2013. Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne. Eventuelt uforbrugte midler forudsættes tilbageført til satspuljen.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. De administrative konsekvenser for borgere

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgere.

6. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Af databeskyttelsesdirektivets (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995) artikel 8, stk. 1, følger, at behandling af oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold og oplysninger om helbredsforhold og seksuelle forhold som udgangspunkt skal forbydes af medlemsstaterne. Artikel 8, stk. 2, opregner en række undtagelser hertil, herunder hvis den pågældende udtrykkeligt har givet sit samtykke, eller hvis behandlingen er nødvendig for at beskytte den pågældendes eller andres vitale interesser.

Efter artikel 8, stk. 5, må behandling af oplysninger om lovovertrædelser, straffedomme eller sikkerhedsforanstaltninger kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis der gælder tilstrækkelige, specifikke garantier i medfør af den nationale lovgivning med forbehold for de undtagelser, som medlemsstaten kan fastsætte på grundlag af nationale lovbestemmelser, hvorefter der gives tilstrækkelige, specifikke garantier. Et fuldstændigt register over straffedomme må dog kun føres under kontrol af en offentlig myndighed.

Der er ikke i artikel 8 fastsat materielle behandlingskriterier vedrørende oplysninger om strafbare forhold. Det spørgsmål må derfor antages at skulle vurderes ud fra direktivets artikel 7. Artikel 7 fastsætter, at behandling af personoplysninger kan finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som gælder for den registeransvarlige, eller hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt. Endvidere kan behandling af personoplysninger kun finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for, at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse. Det gælder medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til direktivet, går forud herfor.

Det er Socialministeriets opfattelse, at lovforslagets § 1, nr. 4, ligger inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995). Der lægges i den forbindelse vægt på, at idet formålet med at foretage en stikprøve er, at Ankestyrelsen kan føre kontrol med kommunens indsats på området, henhører det under offentlig myndighedsudøvelse.

Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Datatilsynet, 3F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, Det centrale handicapråd, Center for ligebehandling af handicappede, Børnesagens Fællesråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab (v/ formand Hanne Børner), Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening,

Dansk Psykologforening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Danske Handicaporganisationer, Den Danske Dommerforening, Familieplejen Danmark, Familiestyrelsen, FOA – Fag og Arbejde, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud, Landsforeningen af Socialpædagoger, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogerne Landsforbund, Statsforvaltningerne og TABUKA.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser /mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Samlede økonomiske konsekvenser: 41,2 mio. kr. i 2010, 46,0 mio. kr. i 2011 og 2012 og 41,1 i 2013.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	10,2 mio. kr. i 2010, 17,7 mio. kr. i 2011 og 2012 og 12,8 mio. kr. i 2013.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder elementer, der relaterer sig til databeskyttelsesdirektivet (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995).	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) kan efter gældende regler bistå kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager.

Med forslaget udvides VISO's rådgivningsforpligtelse til også at omfatte gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet generelt og i forhold til enkeltsager i en 3-årig periode. Kommunerne vil herunder kunne få vejledning om udarbejdelse af den sammenhængende plan for indsatsen mod ungdomskriminalitet, jf. lovforslaget § 1, nr. 2.

VISO vil i sin vejledning af kommunerne, udover de eksperter, der er knyttet til VISO, kunne trække på Servicestyrelsens erfaringer med ungdomssanktionen og forskellige kriminalitetsforebyggende programmer. Således har Servicestyrelsen erfaringer med forskellige forældre- og behandlingsprogrammer, som

retter sig mod familier med kriminalitetstruede børn og unge, ligesom de har erfaring i forbindelse med behandlingsmetoder, som retter sig mod kriminalitetstruede unge, der opholder sig på anbringelsessteder.

Til nr. 2

Kommunerne skal efter gældende regler udarbejde en sammenhængende børnepolitik, jf. § 19, stk. 2, i serviceloven. Det foreslås, at børnepolitikken i en 3-årig periode skal indeholde en plan for en sammenhængende indsats mod ungdomskriminaliteten.

I udarbejdelse af planen kan VISO bidrage, herunder med rådgivning om effektive metoder i den generelle forebyggende indsats mod ungdomskriminalitet, jf. lovforslagets § 1, nr.1.

Til nr. 3

Forslaget medfører, at reglerne om udarbejdelse af handleplaner for børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, flyttes fra § 140, stk. 3-4 til § 57 c, stk. 1-2. Denne del af forslaget har alene redaktionel karakter, idet det nu klart fremgår, at det er både børn og unge under 18 år, der skal have udarbejdet en handleplan.

Med § 57 b, stk. 3, foreslås det, at unge under 18 år, der har afsonet en frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtsurrogat, i forbindelse med løsladelse skal have et tilbud om udslusning, i form af en kontaktperson, en mentor, et gruppeforløb eller andet, der kan lette den unges overgang til et selvstændigt voksenliv. Udslusningsordningen kan bl.a. støtte og hjælpe den unge med – hvor det er relevant – at finde bolig, skabe sig en struktureret hverdag, finde uddannelse eller arbejde, administrere sin økonomi, styrke sit netværk og finde fritidstilbud.

Målgruppen er således unge, der løslades efter ophold i åbent eller lukket anbringelsessted i socialt regi, arresthus eller fængsel i forbindelse med varetægtsfængsling, anbringelse i varetægtsurrogat eller afsoning af straf. Med forslaget sikres, at alle unge omfattet af målgruppen får et tilbud om udslusning, når de løslades.

Det er ikke en forudsætning for tilbuddet om udslusning, at kommunen har udarbejdet en § 50 undersøgelse eller en handleplan efter § 140, stk. 1.

Allerede mens de unge opholder sig på sikrede afdelinger, er det vigtigt at sætte fokus på uddannelse. Unge på sikrede afdelinger er omfattet af undervisningspligten efter folkeskoleloven, herunder også reglerne om specialundervisning og skal have tilbudt skolegang, som er tilpasset deres behov, mens de opholder sig på sikrede afdelinger.

Med forslaget sikres det, at alle unge får ret til et tilbud om udslusning, når de løslades, uanset om de har behov for særlig støtte efter reglerne i § 52 i serviceloven.

Denne indsats er valgt, fordi undersøgelser viser, at mønsterbrydere, dvs. børn og unge, som senere formår at bryde med deres sociale baggrund, ofte har mødt en voksen, der har haft afgørende betydning for deres positive udvikling. Unge, der løslades, vurderes tilsvarende at kunne nyde godt af tilknytningen til en sådan fast voksen, fx i form af en mentor eller kontaktperson.

Tilbuddet om udslusning efter stk. 3, skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og fremgå af den handleplan, der skal udarbejdes efter § 57 c, stk. 1.

Formålet med at få tilbuddet etableret inden løsladelsen er at sikre, at de nødvendige sagsbehandlings-skridt og praktiske forhold er på plads så hurtigt som muligt, så den unge ikke står uden relevant støtte på tidspunktet for løsladelsen. I nogle tilfælde vil det være vanskeligt at nå at etablere udslusningen inden løsladelsen, fx i forbindelse med kortvarige varetægtsfængslinger hhv. anbringelser i varetægtsurrogat. Det må dog forventes, at det altid vil være muligt at etablere udslusningen før løsladelsen, når der er tale om løsladelse fra afsoning eller længerevarende varetægtsfængslinger.

Tilbuddet om udslusning bør indgå som led i de handleplaner, kommunerne har pligt til at udarbejde efter § 140, stk. 3, jf. den foreslåede § 57 c, stk. 1, for unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet samt i de handleplaner, som kommunerne skal koordinere med kriminalforsorgen jf. bekendtgørelse nr. 642 af 15. juni 2006 om kommunernes pligt til at koordinere handleplaner med kriminalforsorgen for visse persongrupper.

Tilbuddet om udslusning skal have en varighed på mindst 6 måneder efter løsladelsen og minimum have et omfang svarende til en kontaktpersonordning efter § 52, stk. 3, nr. 7 i serviceloven. Formålet med dette er at sikre tilstrækkelig tid til at gennemføre en hensigtsmæssig udslusning, herunder i forhold til at få den unge i uddannelse eller beskæftigelse.

Forpligtelsen til at tilbyde udslusning erstatter ikke kommunens forpligtelse til at udarbejde en § 50 undersøgelse og en handleplan efter § 140, hvis det vurderes, at pågældende har behov for anden særlig støtte. Der skal efter de almindelige, gældende regler iværksættes støtte efter § 52, hvis undersøgelsen og handleplanen viser, at den unge har behov for særlig støtte ud over tilbuddet i forbindelse med udslusningen.

I nogle tilfælde vil det fx være relevant at formidle et praktiktilbud efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 9, for at styrke den unges tilknytning til arbejdsmarkedet, mens det i andre tilfælde vil være relevant at iværksætte behandling af den unges problemer efter § 52, stk. 3, nr. 3, med henblik på at sikre en vedvarende forandring i den unges adfærd og handlemønstre. Det kan fx være i form af psykologhjælp eller misbrugsbehandling.

Hvis et barn eller en ung, der løslades, har behov for mere omfattende støtte efter servicelovens regler og/eller støtte af en anden karakter, skal denne iværksættes. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om barnet eller den unge har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der indebærer, at den pågældende har krav på handicapkompenserende ydelser m.v.

Med forslagets § 57 b, stk. 4, foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal sikre at alle børn og unge, der anbringes på sikrede afdelinger, får et tilbud om screening med henblik på at afdække eventuelle psykiatriske problemer. Kommunalbestyrelsen skal evt. i samarbejde med regionen, som driver den sikrede afdeling, sørge for at tilbuddet etableres, og at tilbuddet gives som led i en fast procedure på den sikrede afdeling.

Screeningen skal foretages med henblik på at afdække et eventuelt behov for psykiatrisk udredning og behandling. Samtidig giver screeningen mulighed for, at den socialpædagogiske behandling kan tilpasses eventuelle psykiatriske problemstillinger.

Screeningen skal således have en sådan kvalitet, at den er velegnet til at foretage en vurdering af, hvorvidt der skal ske en henvisning til psykiatrisk udredning og behandling i den behandlende psykiatri. Screeningen kan ikke sidestilles med en omfattende psykiatrisk udredning, men er alene en metode, som kan angive, hvorvidt der kan være psykiatriske problemstillinger.

Med forslagets § 57 b, stk. 5, foreslås det, at socialministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår screeningen skal være foretaget.

Det er hensigten, at screeningen skal foretages af personer med særlige kompetencer fx en psykolog, sygeplejerske med kendskab til psykiatri eller personer med lignende baggrund eller efteruddannelse, og skal bygge på anerkendte og allerede afprøvede metoder.

Til nr. 4

For at kvalitetssikre kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge under 18 år, foreslås det at indsætte en § 65 a, hvorefter politiet skal udtage en repræsentativ stikprøve på 300 underretninger årligt,

der vedrører mistanke om voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet og gentagen kriminalitet. Politiet orienterer skriftligt Ankestyrelsen om underretningerne.

Med anden alvorlig kriminalitet menes bl.a. voldtægt, røveri, grovere former for hærværk og tyveri samt forsøg på sådanne forbrydelser. Ved gentagen kriminalitet, drejer det sig ikke nødvendigvis om unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Her er kriteriet, at de gentagne gange har begået kriminalitet, som kan være mindre alvorlig end vold og anden alvorlig kriminalitet. At den unge har begået gentagen kriminalitet indikerer, at den unge kan være på vej ud i alvorlig kriminalitet, og at kommunen bør gribe ind for at forebygge dette.

Ankestyrelsen kan behandle sagerne i stikprøven efter § 65, hvis Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i de konkrete sager ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste.

Persongruppen, som Ankestyrelsen skal orienteres om, omfatter børn og unge under 18 år, der mistænkes for at have begået kriminalitet. For unge under 18 år, som mistænkes for at have begået voldskriminalitet og anden alvorlig kriminalitet, skal kommunen efter gældende regler udarbejde en handleplan senest efter 7 dage, og derefter en endelig handleplan i samarbejde med forældre og den unge. Ankestyrelsen vil med forslaget kunne følge op på, om kommunen har udarbejdet en sådan handleplan.

Ankestyrelsen kan i forbindelse med gennemgangen af de 300 sager indhente alle sagens akter, herunder den foreløbige handleplan i medfør af den foreslåede § 57 c, stk. 2, og på den baggrund vurdere, om kommunen har håndteret sagen i henhold til lovgivningen. Hvis kommunen ikke har behandlet sagerne i henhold til lovgivningen, kan Ankestyrelsen i henhold til reglerne om Ankestyrelsens egendrift beføjelse, som følger af § 65 i serviceloven, pålægge kommunen dette. Hvis kommunen ikke følger Ankestyrelsens pålæg, kan Ankestyrelsen træffe en foreløbig afgørelse herom. I tilfælde, hvor stikprøverne viser særlige faglige og indholdsmæssige udfordringer i enkelte kommuner, kan Ankestyrelsen henvise kommunerne til vejledende rådgivning hos VISO.

Orienteringen om underretningerne fra politiet skal indeholde de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen, dvs. barnets/den unges cpr. nummer, dato for politiets underretning og den kommune, som underretningen er sendt til.

Til nr. 5 og 6

Med forslaget indføres en ny institutionstype med videre adgang til magtanvendelse end de nuværende åbne anbringelsessteder. Jf. nærmere om betingelserne for anbringelse på en sikret afdeling og forholdene under en sådan anbringelse i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 18.

Forslaget til ændringerne i §§ 66, nr. 5 og 67, stk. 1 betyder, at den nye type institution alene kan oprettes som en delvist lukket døgninstitution og ikke som en sikret institution efter § 67, stk. 3. Delvist lukkede døgninstitutioner bliver samtidig omfattet af allerede gældende regler om døgninstitutioner i serviceloven med hensyn til afgørelser om anbringelser, kommunernes forsyningsforpligtigelse, magtanvendelse, klageregler, finansiering m.v.

Socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner, jf. den foreslåede § 123 b, stk. 6.

Det er hensigten i bekendtgørelsen at fastsætte regler om, at delvist lukkede døgninstitutioner skal godkendes af kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen. Dette betyder, at almindelige døgninstitutioner ikke uden særlig godkendelse, kan fungere som delvist lukket døgninstitution. Tilsvarende regler gælder for sikrede afdelinger, hvor der også skal en særlig godkendelse til fra kommunalbestyrelsen. Godkendelsen retter sig specielt mod de fysiske rammer for døgninstitutioner, herunder mulighederne for at aflåse afdelingens yderdøre og vinduer, sikkerhedsforanstaltninger i institutionen, muligheder for

overvågning af udearealer, adgang til udearealer, fællesarealer, tilbud om aktiviteter på institutionen m.v., samt mod den pædagogik som skal begrænse omfanget af magtanvendelse på stedet.

Om de konkrete beslutninger om anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner henvises til forslagets § 1, nr. 18 med bemærkninger.

Til nr. 7 og 8

Ændringerne i § 72, nr. 8 og § 72, nr. 9 er konsekvensrettelser i forhold til rettelserne til nr. 9.

Til nr. 9, 10, 11 og 12

Med forslaget til § 74, stk. 1, nr. 11 og 12 udvides børn og unge-udvalgets bemyndigelse til at træffe afgørelser, som konsekvens af de foreslåede § 123 b og § 123 c, jf. forslagets § 1, nr. 18, til også at omfatte afgørelser om anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner og tilbageholdelse i op til 14 dage. I forbindelse med at børn og unge-udvalget bemyndiges til at træffe afgørelse efter § 123 b og § 123 c, foreslås i § 72, stk. 1, nr. 10 og 11, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, gratis advokatbistand under en sag om delvist lukkede institutioner efter § 123 b og tilbageholdelse efter § 123 c.

Det fremgår af bestemmelsen i nr. 12, desuden, at der for vedtagelse af de ovennævnte afgørelser stilles krav om, at mindst 4 ud af udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen.

Til nr. 13 og 14

Forslaget er en konsekvensændring af, at børn og unge-udvalget skal kunne træffe beslutning om anbringelse af børn og unge på delvist lukkede døgninstitutioner, hvor det er muligt at tilbageholde og fastholde børn og unge. Det foreslås, at børn og unge-udvalgets formand eller i dennes fravær næstformanden kan træffe foreløbige afgørelser, for så vidt angår beslutning om anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner og om tilbageholdelse, jf. forslagets § 1, nr. 13 og 14.

Til nr. 15

Efter de gældende regler er det ikke muligt at udøve brev- og telefonkontrol på opholdssteder.

De gældende regler medfører, at det ikke er muligt, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling at træffe afgørelse om kontrol med barnets og den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen, når børn og unge er anbragt på opholdssteder. Hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling at træffe afgørelse om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, skal der forinden træffes afgørelse om at flytte barnet eller den unge fra et opholdssted til en døgninstitution. En flytning af børn og unge, der er inde i et socialpædagogisk behandlingsforløb og som i forvejen er udsatte og sårbare, kan have store konsekvenser for det enkelte barn eller den unge.

Med forslaget udvides private opholdssteders beføjelser til også at omfatte brev- og telefonkontrol, så de i den sammenhæng sidestilles med offentlige døgninstitutioner.

Til nr. 16 og 17

Efter de gældende regler, jf. § 123 a, i serviceloven er der ikke lovhjemmel til på åbne døgninstitutioner og opholdssteder at undersøge personer og opholdsrum svarende til, hvad der gælder på sikrede afdelinger.

Med forslaget gives der mulighed for, at man også på åbne døgninstitutioner, herunder delvist lukkede døgninstitutioner samt opholdssteder, kan undersøge person og opholdsrum, når der er bestemte grunde til

at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, der kan betyde, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

Med bestemte grunde sigtes bl.a. til de situationer, hvor personalet fx observerer, at der mangler bestik eller andre skarpe genstande i køkkenet på anbringelsesstedet, eller hvor der på værelset er ridset i væggen, og hvor det må formodes, at genstanden, med hvilken den unge har ridset, er skarp eller spids. Bestemte grunde kan også være de tilfælde, hvor den unges handlemønster vurderes at være væsentlig anderledes end normalt, og hvor personalet har en formodning om, at den unge er i besiddelse af fx euforiserende stoffer.

Effekter kan bl.a. være euforiserende stoffer eller genstande, som kan bruges som våben, fx knive, barberplade eller skruetrækkere.

Forslaget om at kunne foretage undersøgelser af person- og opholdsrum på åbne døgninstitutioner og opholdssteder og delvist lukkede døgninstitutioner følger hermed de regler i servicelovens § 123 a, stk. 2-7, som i dag gælder for sikrede institutioner.

Til nr. 18

Med § 123 b, stk. 1, foreslås en ny type delvist lukkede døgninstitutioner beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12-17 år. Den nye type institution kan anvendes, når der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge, og det er afgørende for at kunne gennemføre den nødvendige socialpædagogiske behandling, at den unge tilbageholdes. Det kan ske ved aflåsning af yderdøre og vinduer i perioder, eller ved at barnet eller den unge fastholdes fysisk.

Det er ikke afgørende for anvendelsen af den nye bestemmelse, at barnet eller den unge tidligere er rømmet fra andre anbringelsessteder, men kommunalbestyrelsen skal finde det påkrævet for den socialpædagogiske behandling, at fastholdelse og tilbageholdelse kan ske, fx pga. barnets eller den unges adfærd i øvrigt, eller hvis barnet eller den unge fx har givet udtryk for at ville rømme fra anbringelsesstedet. Kriterierne for anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner er således knyttet til barnet eller den unge og ikke til forhold i hjemmet eller hos forældrene. Da der er tale om et indgreb i barnet eller den unges bevægelsesfrihed, skal afgørelsen være proportional med det formål som forsøges opnået.

Med § 123 b, stk. 2, foreslås, at man på delvist lukkede døgninstitutioner kan aflåse yderdøre og vinduer i perioder, og at børn og unge kan fastholdes fysisk. De øgede muligheder for magtanvendelse begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

Konkret vil muligheden for tilbageholdelse af det enkelte barn eller den enkelte ung i form af periodevis aflåsning af yderdøre og vinduer kunne ske ved, at der på institutionen er en afdeling, hvor det er muligt at aflåse yderdøre og vinduer. Således sikres det, at barnet eller den unge kan forblive på samme institution, uanset at der periodevis er behov for at tilbageholde barnet eller den unge.

Det foreslås endvidere at give videre adgang til fastholdelse af børn og unge på de delvist lukkede døgninstitutioner. Med fastholdelse menes, at der fysisk tages fat i barnet eller den unge i en kortere periode eller at pågældende mandsopdækkes. Efter gældende regler kan fysisk fastholdelse – bortset fra nødværge – alene ske, når barnet eller den unge er til fare for sig selv eller andre, eller når barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarlig.

Det foreslås, at reglerne lempes, så det bliver muligt at fastholde børn og unge på delvist lukkede døgninstitutioner efter nærmere fastsatte regler. De nærmere kriterier for fastholdelse vil blive fastsat i bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge anbragt ud for hjemmet. Det er hensigten, at fastholdelse skal kunne finde sted, når:

- Barnet eller den unge tidligere har rømmet fra åbne anbringelsessteder, og det må formodes, at den pågældende vil rømme fra anbringelsesstedet
- Barnet eller den unge tidligere har begået kriminalitet og det må formodes, at den pågældende vil begå ny kriminalitet i forbindelse med udgang fra anbringelsesstedet
- Barnet eller den unge for nylig har indtaget euforiserende stoffer, og det formodes, at den pågældende vil indtage euforiserende stoffer ved udgang fra anbringelsesstedet
- Barnet eller den unge tidligere har skadet sig selv, og det formodes, at den pågældende vil skade sig selv.

Den fysiske magtanvendelse må ikke erstatte omsorg og socialpædagogisk behandling, og den må alene anvendes, når det har afgørende betydning for fx at forhindre barnet eller den unge i at rømme, begå kriminalitet, indtage euforiserende stoffer eller deltage i banderelaterede aktiviteter.

Når barnet eller den unge fastholdes, skal indgrebet være proportionalt med det, der skal opnås med indgrebet. Den enkelte institution og den socialpædagogiske indsats på institutionen skal målrettes den gruppe af unge, som institutionen kan modtage. Det kan fx være institutioner, der er målrettet unge med psykiske problemer, hvor den socialpædagogiske behandling netop er rettet mod at afhjælpe disse problemer.

Der skal desuden lægges afgørende vægt på, at der ikke skabes døgninstitutioner, hvor belastede kriminelle unge over den kriminelle lavalder kan påvirke kriminelle børn og unge under den kriminelle lavalder negativt. Således er det ikke hensigtsmæssigt at anbringe børn på 12-13 år sammen med 16-17-årige, der afsoner en dom for alvorlig kriminalitet.

Med § 123 b, stk. 3, foreslås, at børn og unge-udvalget efter indstilling fra kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om anbringelse af et barn eller en ung i alderen 12-17 år i delvist lukkede døgninstitutioner. Beslutningen kan alene træffes, når der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer, og det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge på anden måde kan fastholdes fysisk.

Baggrunden for, at det er børn og unge-udvalget, der skal træffe beslutningen om anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner, er, at anbringelsen er et omfattende indgreb i et barn eller en ungs frihed.

Kan der ikke opnås samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, vil børn og unge-udvalget kunne træffe en afgørelse uden samtykke. En sådan afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 168.

Med § 123 b, stk. 4, foreslås det, at når børn og unge-udvalget har truffet beslutning om anbringelse på en delvist lukket døgninstitution, er det kommunalbestyrelsen, som træffer afgørelse om omfanget af tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, og som træffer afgørelse om, i hvilke situationer barnet eller den unge må fastholdes.

Kommunalbestyrelsens beslutning omfatter blandt andet, hvor længe barnet eller den unge kan være tilbageholdt på døgninstitutionen, i hvilke situationer barnet og den unge kan fastholdes fysisk samt øvrige vilkår i forbindelse med anbringelsen. De nærmere bestemmelser om hvor længe børn og unge kan tilbageholdes, adgangen til frisk luft, udgang m.v. på den delvist lukkede institution vil blive fastsat i en bekendtgørelse, jf. den foreslåede § 123 b, stk. 6.

Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af bestemmelserne i ovennævnte bekendtgørelse træffe beslutning om, hvor længe barnet eller den unge kan tilbageholdes inden for rammerne i bestemmelserne. Fx kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at barnet eller den unge kan tilbageholdes i op til 14 dage inden for de næste to måneder. Det er så op til forstanderen på døgninstitutionen at vurdere, hvornår tilbageholdelse af barnet eller den unge konkret skal tages i anvendelse.

Der fastsættes ikke begrænsninger for, hvor længe børn og unge kan være anbragte på delvist lukkede døgninstitutioner eller omfanget af fastholdelsen. I princippet vil de kunne være anbragt på en delvist lukket institution fra de er 12 til de er 17 år. Derimod fastsættes regler om, hvor længe børn og unge kan tilbageholdes, udgangsforbud, adgang til fri luft mv. samt i hvilke situationer børn og unge må fastholdes i den i § 123 b, stk. 6, foreslåede bekendtgørelse. Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år kan klage over kommunens afgørelse om fastsættelse af rammer for tilbage- og fastholdelse til de sociale nævn, jf. § 166 i serviceloven.

Det foreslås med § 123 b, stk. 5, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser om anbringelse på en delvist lukket døgninstitution efter § 75, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Betingelsen for at træffe en foreløbig afgørelse er, at en afgørelse om iværksættelse af foranstaltningen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente forelæggelse for børn og unge-udvalget. Anbringelsen skal således være akut nødvendig, fx pga. barnets eller den unges aktuelle udadreagerende adfærd, kriminalitet eller lignende.

Det foreslås med § 123 b, stk. 6, at socialministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte nærmere regler om anbringelsen på og forholdene under en anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner. Dette omfatter blandt andet betingelser for, hvor længe børn og unge kan tilbageholdes på delvist lukkede døgninstitutioner, regler om adgang til frisk luft og udgang, hvornår der skal foretages indberetninger og i hvilke tilfælde børn og unge kan fastholdes, herunder hvor længe m.v.

Med § 123 c, stk. 1, foreslås det, at børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder kan tilbageholdes i op til 14 dage i starten af anbringelsen.

Det er børn og unge-udvalget, der kan træffe afgørelse om, at døgninstitutioner og opholdssteder kan tilbageholde et barn eller en ung i op til 14 dage i starten af anbringelsen, når det har afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling og det er væsentligt for imødekommelse af barnet og den unges særlige behov. Det kan være, at der fx er behov for i starten af opholdet at bringe ro på barnet eller den unge, at have mulighed for at oparbejde relationer mellem barnet eller den unge og de voksne på anbringelsesstedet eller ro til at motivere barnet eller den unge til at indgå i socialpædagogisk behandling på anbringelsesstedet.

En afgørelse om at tilbageholde et barn eller en ung i de første 14 dage af anbringelsen, kan træffes igen, hvis et sammenbrud i anbringelsen betyder, at den unge skal overflyttes til et nyt anbringelsessted.

En sådan model med indledningsvis tilbageholdelse kendes bl.a. fra den svenske udgave af MultifunC, som er et behandlingsprogram, hvor behandlingsforløbet i nogle tilfælde indledes med en kortere ”lukket” anbringelse med henblik på at arbejde uforstyrret med barnet eller den unges motivation til at modtage behandling. I Danmark imødekommes dette behov i praksis ved, at barnet eller den unge fx anbringes i et sommerhus med pædagogisk ”mandsopdækning”. Det vurderes dog at være u hensigtsmæssigt at indlede det pædagogiske forløb uden for anbringelsesstedets rammer, da den unge i starten af anbringelsen samtidig skal tilpasse sig de fysiske rammer, reglerne på anbringelsesstedet, de andre børn og unge samt personalet på stedet.

Afgørelsen om tilbageholdelse efter forslagens stk. 1, kan træffes i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet på døgninstitution eller opholdssted. Det gælder, både hvor der er givet samtykke til anbringelsen og ved anbringelser uden samtykke.

Børn og unge-udvalgets afgørelse forudsætter, at § 50 undersøgelsen og handleplanen efter § 140 vedrørende barnet eller den unge viser, at en tilbageholdelse på op til 14 dage har væsentlig betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte samt har afgørende betydning for den socialpædagogiske indsats, herunder at indgrebet står i rimeligt forhold til det, der opnås med indgrebet. At indgrebet har afgørende betydning for den socialpædagogiske indsats og for at imødekomme

barnet og den unges særlige behov betyder, at den socialpædagogiske indsats alene kan finde sted, hvis den unge opholder sig på anbringelsesstedet. Fx, at det ikke vil være muligt at opbygge relationer til de ansatte, hvis den unge gentagne gange rømmer fra institutioner eller udebliver fra den socialpædagogiske behandling. Indgrebet i den pågældendes bevægelsesfrihed skal begrænses til det absolut nødvendige og må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand.

En afgørelse om at tilbageholde et barn eller en ung i op til 14 dage kan påklages til Ankestyrelsen, jf. § 168.

Det foreslås med § 123 c, stk. 2, at socialministeren i en bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om procedurerne og vilkårene for tilbageholdelsen.

Til nr. 19

Forslaget er en konsekvens af, at reglerne om handleplaner for kriminelle unge i § 140, stk. 3 og 4, flyttes til den nye § 57 c. Se bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 3.

Til § 2

Til nr. 1

Den foreslåede ændring til § 112, stk. 2, er en konsekvens af den foreslåede ændring af retsplejelovens § 114, stk. 1, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2.

Til nr. 2

Forslaget om at knytte kriminalforsorgen formelt til SSP-samarbejdet gennemføres ved at tilføje en henvisning til kriminalforsorgen i retsplejelovens § 114, stk. 1. Efter den foreslåede udformning af bestemmelsen skal politidirektøren virke for at etablere et kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet, kriminalforsorgen og hver kommune i politikredsen, herunder med inddragelse af skoler og sociale myndigheder.

Der henvises til afsnit 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at forslaget træder i kraft den 1. juli 2010.

Lovforslaget sammenhold med gældende ret

Gældende formulering

§ 13. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation bistår kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Tilsvarende ydes gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommuner og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Tilsvarende ydes gratis bistand til kommunens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren efter 1. pkt.

Stk. 3. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter stk. 1 og 2. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation sikrer en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område. Videns- og specialrådgivningsorganisationen sørger for at koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunen eller regionen mod betaling kan levere de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i stk. 1 og 2.

Lovforslaget

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager. «

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

Stk. 6. Indenrigs- og socialministeren fastsætter efter forhandling med undervisningsministeren i en bekendtgørelse nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering.

§ 19. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de opgaver og tilbud, der omfatter børn, unge og deres familier, udføres i samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed. Dette gælder både ved udførelsen af det generelle og forebyggende arbejde og ved den målrettede indsats over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at den indsats, der iværksættes efter denne lov over for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med et andet særligt behov for støtte, sættes i sammenhæng med den indsats, der iværksættes over for de samme børn og unge efter anden lovgivning.

2. I § 19 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Som en del af den sammenhængende børnepolitik, jf. stk. 2, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet. «

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

3. Efter § 57 b indsættes:

»Kriminalitetstruede børn og unge

§ 57 c. For børn og unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til barnet eller den

unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med barnet eller den unge og dennes familie.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 1, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med løsladelse give unge under 18 år, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat et tilbud om udslusning. Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen og have en varighed på mindst 6 måneder efter løsladelsen. Tilbuddet skal som minimum have et omfang, svarende til en kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre at alle børn og unge på sikrede institutioner tilbydes screening med henblik på at afdække psykiatriske problemer. Screeningen forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaver og unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nærmere regler om screeningens omfang, herunder hvem der kan udføre den, og hvornår den skal udføres. «

4. Efter § 65 indsættes:

»§ 65 a. Politiet orienterer hvert år skriftligt Ankestyrelsen om i alt 300 repræsentativt udvalgte underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. I de udvalgte 300 sager gennemgår Ankestyrelsen kommunens indsats over for barnet eller den unge. «

5. I § 66, nr. 5, indsættes efter »døgninstitutioner«: », herunder delvist lukkede døgninstitutioner«.

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge kan være

1) plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,

- 2) netværksplejefamilier, jf. § 142, stk. 2,
- 3) egne værelser, kollegier eller kollegieliggende opholdssteder, jf. § 142, stk. 4,
- 4) opholdssteder for børn og unge, jf. § 142, stk. 5, eller
- 5) døgninstitutioner, jf. § 67.

§ 67. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der på institutionerne er det nødvendige antal pladser og mulighed for ambulant behandling.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for at blive anbragt uden for hjemmet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på sikrede døgninstitutioner.

Stk. 4. Døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, jf. § 4, af en region, jf. § 5, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

§ 72. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, gratis advokatbistand under en sag om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,

6. I § 67, stk. 1, indsættes efter »døgninstitutioner«: »herunder delvist lukkede døgninstitutioner«.

7. I § 72, nr. 8, udgår: »og«.

8. I § 72, nr. 9, ændres: »stk. 2.« til: »stk. 2,«.

9. I § 72, stk. 1, indsættes som nr. 10 og 11:

» 10) anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, og

11) tilbageholdelse efter § 123 c. «

- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3, og
- 9) brev og telefonkontrol efter § 123, stk. 2.

§ 74. Børn og unge-udvalget træffer i et møde afgørelse om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4,
- 10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, og
- 11) anbefaling til Ankestyrelsen af adoption uden samtykke, jf. adoptionsloven.

10. I § 74, stk. 1, nr. 10, udgår: »og«.

11. I § 74, stk. 1, indsættes som nr. 11 og 12: »11) anbringelse i delvist lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, 12) tilbageholdelse efter § 123 c, og«.

Nr. 11 bliver herefter nr. 13.

12. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres »og § 123, stk. 2,« til: »§ 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c,«

Stk. 4. Til vedtagelse af en afgørelse efter §§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 4 og 5, § 71, stk. 3, § 75, stk. 3, og § 123, stk. 2, samt afgørelse om anbefaling af adoption, jf. stk. 1, nr. 11, kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51, 58, 63, 68 a, § 71, stk. 3, § 78, stk. 4, og § 123, stk. 2, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

§ 123. Sikrede afdelinger, isolation, fiksering m.v. i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge må alene anvendes, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betingelserne herfor. Aflåsning om natten af værelser i sikrede afdelinger betragtes ikke som isolation.

Stk. 2. Under ophold i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge kan børn og unge-udvalget, såfremt det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen. Afgørelsen træffes for en bestemt periode. Kontrol af breve og andre henvendelser til og fra offentlige myndigheder og til og fra en eventuel advokat, jf. § 72, stk. 3, må ikke finde sted. En afgørelse efter 1. pkt. kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation.

13. I § 75, stk. 1, ændres »§ 78, stk. 4, og« til: »§ 78, stk. 4«.

14. I § 75, stk. 1, indsættes efter »§ 123, stk. 2,«: »§ 123 b, stk. 1 og § 123 c, stk. 1«

15. I § 123, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »Under ophold i institutioner«: »eller på opholdssteder«

§ 123 a. En sikret afdeling kan undersøge, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen, har i sin besiddelse i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages,

1) når barnet eller den unge anbringes på en sikret afdeling,

2) før og efter besøg og

3) før og efter fravær fra den sikrede afdeling.

Stk. 2. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om at foretage en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, hvor besiddelsen medfører, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

16. Før § 123 a indsættes:

»Undersøgelse af børn og unges person og opholdsrum«

17. I § 123 a, stk. 2, ændres »Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan« til: »På døgninstitutioner, herunder sikrede afdelinger og delvist lukkede døgninstitutioner samt opholdssteder kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil,«

18. Efter § 123 a indsættes:

»Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner

§ 123 b. Delvist lukkede institutioner, beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år, må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge

2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller

3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. På delvist lukkede institutioner kan yderdøre og vinduer aflåses i perioder, og børn og unge fastholdes fysisk.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan, jf. § 52, stk. 1, og § 58, træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvist lukket institution, jf. stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse efter stk. 1.

Stk. 5. Afgørelse efter stk. 1 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 6. Socialministeren fastsætter nærmere regler om anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner.

Tilbageholdelse umiddelbart efter anbringelse

§ 123 c. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 66, nr. 4 og 5, kan tilbageholdes i op til 14 dage efter anbringelsen på den pågældende døgninstitution eller det pågældende opholdssted, når

- 1) det må anses for at være af væsentlig betydning for at imødekomme et barn eller en ungs særlige behov for støtte, og
- 2) det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter nærmere regler om procedurerne og vilkårene for tilbageholdelsen. «

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. § 52 og § 76.

Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

19. § 140, stk. 3 og 4, ophæves.

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 3-6.

Stk. 3. For unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 3, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.

§ 112. Kredsrådet drøfter spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed og organisation i politikredsen samt spørgsmål vedrørende kriminalitetsudviklingen og samarbejdet mellem politiet og lokalsamfundet, herunder en lokal samarbejdsplan, jf. § 113.

Stk. 2. Politidirektøren afgiver hvert år en skriftlig redegørelse til kredsrådet vedrørende politiets virksomhed i politikredsen i det forløbne år, herunder om det kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politi og hver kommune, jf. § 114.

Stk. 3-6. [Udeladt].

§ 114. Politidirektøren skal virke for at etablere et kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet og hver kommune i politikredsen, herunder med inddragelse af skoler og sociale myndigheder.

Stk. 2. [udeladt].

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009, som ændret ved § 1 i lov nr. 1256 af 16. december 2009 og § 2 i lov nr. 73 af 26. januar 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 112, stk. 2, ændres »politi og hver kommune« til: »politi, kriminalforsorgen og hver kommune«.

2. I § 114, stk. 1, ændres »politiet og hver kommune« til: »politiet, kriminalforsorgen og hver kommune«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.